

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XII-2508 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. gruodžio 20 d. Nr. XIII-139
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. **Savarankiškai dirbantys asmenys** – individualių įmonių savininkai; mažųjų bendrijų nariai; tikrųjų ūkinių bendrijų ir komanditinių ūkinių bendrijų tikrieji nariai; asmenys, kurie verčiasi individualia veikla, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (advokatai, advokatų padėjėjai, notariai, antstoliai, verslo liudijimus turintys asmenys ir kiti asmenys); fiziniai asmenys, kurie verčiasi individualia žemės ūkio veikla, kai žemės ūkio valdos ar ūkio ekonominis dydis pagal valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro atliktus skaičiavimus už praėjusių metų mokestinį laikotarpį nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. yra lygus 4 ekonominio dydžio vienetams arba didesnis (toliau – ūkininkai ir jų partneriai); šeimos dalyviai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos šeimynų įstatyme (toliau – šeimos dalyviai); asmenys, gaunantys pajamas pagal autorines sutartis arba pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos (išskyrus asmenis, nurodytus šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje).“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. **Vidutinis šalies darbo užmokestis** (toliau – VDU) – Lietuvos statistikos departamento paskelbtas užpraeitų metų III ir IV ketvirčių ir praėjusių metų I ir II ketvirčių šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio vidurkis (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis). VDU tvirtinamas atitinkamų metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.“

2 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Lietuvos Respublikos ar Europos Sąjungos valstybės narės nuolatiniai gyventojai, ne jaunesni kaip 16 metų, jeigu jie nėra sukakę senatvės pensijos amžiaus arba nėra pripažinti nedarbingais ar iš dalies darbingais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais), gali savanoriškai draustis ligos socialiniu draudimu ligos išmokoms ir motinystės socialiniu draudimu motinystės išmokoms tuo laikotarpiu, kai jie nėra draudžiami šios rūšies socialiniu draudimu. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų mokėjimo tvarką, dydžius, išmokų skyrimo ir mokėjimo sąlygas bei sutarčių sudarymo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

3 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinio draudimo įmokų tarifai, jų dydžiai (jų dalys) atskirų rūšių socialiniam draudimui tvirtinami Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu.“

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinio draudimo įmokų tarifai, jų dydžiai (jų dalys) atskirų rūšių socialiniam draudimui tvirtinami Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu. Terminuotoms darbo sutartims nedarbo draudimo įmokos tarifas, nustatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu, didinamas du kartus.“

4 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Socialinio draudimo stažas nustatomas pagal priskaičiuotų socialinio draudimo įmokų į Fondą laikotarpį ir ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ligos dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, nedarbo ir dalinio darbo socialinio draudimo išmokų iš Fondo gavimo laikotarpius.“

2. Papildyti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. Savarankiškai dirbančių asmenų (išskyrus asmenis, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla) socialinio draudimo stažas nustatomas pagal sumokėtas socialinio draudimo įmokas. Asmenų, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos, pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla, ar asmenų, gaunančių tantjemas arba atlygį už jų veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamą vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis, socialinio draudimo stažas nustatomas pagal priskaičiuotas socialinio draudimo įmokas. Jeigu šios įmokos sumokėtos arba priskaičiuotos nuo Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas. Tais atvejais, kai įmokos sumokėtos arba priskaičiuotos nuo mažesnės arba didesnės negu minimalioji mėnesinė alga sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai mažesniu arba didesniu. Šioje dalyje nurodytų asmenų socialinio draudimo stažas taip pat nustatomas pagal ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ligos dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, nedarbo ir dalinio darbo socialinio draudimo išmokų iš Fondo gavimo laikotarpius.“

3. Buvusią 9 straipsnio 2 dalį laikyti 3 dalimi.

5 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„1. Apdraustųjų asmenų, nurodytų šio įstatymo 4 straipsnyje, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustajam asmeniui apskaičiuotos darbo užmokesčio sumos, ne mažesnės kaip Vyriausybės patvirtintas minimalusis valandinis atlygis arba Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga, perskaičiuota proporcingai dirbtam laikui, arba nuo pajamų, gautų iš sporto veiklos, atlikėjo veiklos, ir (ar) pajamų, gautų pagal autorines sutartis, ar kitokio atlygio, neatsižvelgiant į mokėjimo šaltinius, įskaitant (išskyrus pajamas ir atvejus, nustatytus šio įstatymo 11 straipsnyje):“.

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) apskaičiuotas kompensacijas už kasmetines, tikslines atostogas (išskyrus nėštumo ir gimdymo atostogas, tėvystės atostogas, atostogas vaikui prižiūrėti), apskaičiuotas pinigines

kompensacijas už nepanaudotas kasmetines atostogas, už išmokas, mokamas pagal Darbo kodekso 300 straipsnio 4 dalį, ar už prastovos laiką;“.

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) apskaičiuotas kompensacijas už kasmetines, tikslines atostogas (išskyrus nėštumo ir gimdymo atostogas, tėvystės atostogas, atostogas vaikui prižiūrėti), apskaičiuotas pinigines kompensacijas už nepanaudotas kasmetines atostogas, už kompensacijas, mokamas pagal Darbo kodekso 218 straipsnio 4 dalį, ar už prastovos laiką;“.

4. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Asmenys, kurie vienu metu dirba pagal darbo sutartį ar savarankiškai Lietuvos Respublikoje, o kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje valstybėje, kurioje taikomi Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai, dirba savarankiškai, kai negalima nustatyti savarankiškai dirbančio asmens veiklos rūšies, yra priskiriami prie asmenų, vykdančių individualią veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, draudžiamų šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies pagrindu. Savarankiškos veiklos rūšis gali būti pakeista, jeigu asmuo įrodo, kad jo savarankiška veikla užsienio valstybėje priskirtina kitai savarankiškai dirbančio asmens veiklos rūšiai.“

5. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Savarankiškai dirbančių asmenų, kurių duomenys apie jų savarankiškos veiklos pajamas pasibaigus metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai terminui nėra pateikti Fondo administravimo įstaigoms, socialinio draudimo įmokų bazę sudaro 12 Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų suma. Fondo administravimo įstaigoms gavus duomenis apie savarankiškai dirbančių asmenų pajamas, šių asmenų socialinio draudimo įmokų bazę perskaičiuojama atsižvelgiant į šio straipsnio 3, 4, 5 ir 6 dalių nuostatas.“

6 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) išmokų už buto nuomą, elektros, šiluminę energiją, karštą ir šaltą vandenį, komunalines ir ryšių paslaugas, asmeninio transporto naudojimą, darbuotojų maitinimą ir išmokų, skirtų kompensuoti išlaidas darbuotojams, kurių darbas atliekamas kelionėje, lauko

sąlygomis, susijęs su važiavimu arba yra kilnojamojo pobūdžio, mokamų įstatymuose nustatyto dydžio ir nustatytais atvejais;“.

2. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) išmokų už buto nuomą, elektros, šilumos energiją, karštą ir geriamąjį vandenį, komunalines ir ryšių paslaugas, asmeninio transporto naudojimą, darbuotojų maitinimą, mokamų įstatymuose nustatyto dydžio ir nustatytais atvejais;“.

3. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 22 punktą ir jį išdėstyti taip:

„22) Darbo kodekso 141 straipsnyje numatyto vidutinio darbo užmokesčio, sumokamo atleistam iš darbo darbuotojui už uždelstą laiką, kai su darbuotoju delsiama atsiskaityti ne dėl darbuotojo kaltės;“.

4. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 22 punktą ir jį išdėstyti taip:

„22) Darbo kodekso 147 straipsnyje numatyto vidutinio darbo užmokesčio, sumokamo atleistam iš darbo darbuotojui už uždelstą laiką, kai su darbuotoju delsiama atsiskaityti ne dėl darbuotojo kaltės;“.

5. Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) yra draudžiami socialiniu draudimu pagal Lietuvos Respublikos įstatymus sutampančiomis socialinio draudimo rūšimis nuo sumos, ne mažesnės kaip minimalioji mėnesinė alga;“.

7 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 21 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Kai draudėjui patikslinus duomenis apie asmens draudžiamąsias pajamas už praėjusį laikotarpį arba dėl kitų nuo draudėjo priklausančių priežasčių susidaro socialinio draudimo išmokų permoka, ji iš draudėjo taip pat gali būti išieškoma šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytais būdais.“

8 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Fondo biudžeto ir valstybės biudžeto santykiai

1. Socialinio draudimo pensijų bendroji (pagrindinė) dalis finansuojama valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ir valstybės biudžeto lėšomis.
2. Apskaičiuojant pensijų socialinio draudimo įmokos dydį, įvertinami asignavimai iš valstybės biudžeto, kurie skiriami socialinio draudimo pensijos bendrajai (pagrindinei) daliai finansuoti.
3. Valstybės biudžeto asignavimų Fondo biudžetui dydžiai nustatomi Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu.
4. Asignavimai iš valstybės biudžeto gali būti skiriami, kai dėl Seimo ar Vyriausybės priimtų teisės aktų padidėja kurios nors socialinio draudimo rūšies išlaidos arba sumažėja pajamos, o socialinio draudimo įmokų tarifai šiai socialinio draudimo rūšiai nekeičiami arba keičiami nepakankamu dydžiu.
5. Asignavimai iš valstybės biudžeto ar kitų valstybės piniginių išteklių gali būti skiriami išlaidoms, susijusioms su pensijų sistemos reforma, kompensuojant socialinio draudimo įmokų sumas, pervedamas į pensijų kaupimo bendrovių valdomus pensijų fondus.“

9 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 25 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Už įmokų pervedimą ar surinkimą ir pervedimą į fondus pensijų kaupimo bendrovės, Privalomojo sveikatos draudimo fondas ir Užimtumo fondas moka Fondo valdybai Fondo veiklos sąnaudų kompensacijas. Šių kompensacijų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką nustato Fondo valdybos direktorius. Nustatytu laiku nepervedus kompensacijos ar jos dalies, už kiekvieną pradelstą dieną skaičiuojami finansų ministro nustatyto dydžio delspinigiai, taikomi už pavėluotą mokesčių mokėjimą, nuo nepervestos kompensacijos sumos.“

10 straipsnis. 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Socialinio draudimo rezervinio fondo veiklą reglamentuoja Vyriausybės tvirtinami Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo ir valdymo nuostatai, kuriuose nustatomi Socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo šaltiniai, dydis, panaudojimo, audito tvarka, veikla ir atskaitomybė.“

11 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 4 dalis, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Nuo 2017 m. liepos 1 d. socialinio draudimo įmokos tarifas pagrindinei pensijos daliai finansuoti mažinamas 1 procentiniu punktu, o dėl to sumažėjančioms Fondo pajamoms iš įmokų kompensuoti 2017 ir vėlesnių metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu patvirtinami atitinkami asignavimai pagrindinei (bendrajai) pensijos daliai finansuoti.“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalis, 5 straipsnio 3 dalis ir 6 straipsnio 2 ir 4 dalys įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė